

FİKRE MÜLKİYET HAKLARI KORUMA DERNEĞİ
AIPPI TÜRKİYE GRUBU

AIPPI Türkiye – Inebolu sok. No. 5 Kabataş İstanbul – www.aippiturkey.org

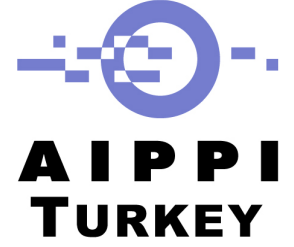
**Türkiye'nin Londra Anlaşması'na katılımı konusunda
AIPPI Türkiye Ulusal Grubu'nun Görüşü
Haziran 2011**

12 Ekim 2000 tarihinde imzalanan Londra Anlaşması Avrupa Patent Sözleşmesi kapsamında tescil edilen Avrupa Patent'lerinin ulusallaşması aşamasındaki çeviri maliyetlerinin minimize edilmesi amacını taşıyan bir anlaşmadır. Hali hazırda 16 ülkenin üye olduğu anlaşma 1 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda, söz konusu Anlaşma'ya üye ülkeler ve Anlaşma'nın taraf ülkelerde uygulanma şekilleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Londra Anlaşması, Md. 1(1) hükmüne uygun olarak çeviri istemeyen ülkeler.	Londra Anlaşması, Md. 1(2) hükmüne uygun olarak APO'nin resmi dillerinden birinde tarifnamenin çevirisini isteyen ülkeler.	Londra Anlaşması, Md. 1(2) hükmüne uygun olarak tarifnamenin çevirisini istemeyen ülkeler.	Londra Anlaşması, Md. 1(3) hükmüne uygun olarak istemlerin kendi resmi dillerine çevirisini isteyen ülkeler.
Fransa Almanya Lihtenştayn Lüksemburg Monako İsviçre İngiltere	Hırvatistan (İngilizce) Danimarka (İngilizce) Macaristan (İngilizce) İzlanda (İngilizce) Hollanda (İngilizce) İsveç (İngilizce)	Latviya Litvanya Slovenya	Hırvatistan (Hırvatça) Danimarka (Danimarkaca) Macaristan (Macarca) İzlanda (İzlandaca) Latviya (Latviyaca) Litvanya (Litvanyaca) Hollanda (Hollandaca) Slovenya (Slovenyaca) İsveç (İsveççe)

Metinde tartışılan konulara ilişkin Londra Anlaşması ve Avrupa Patent Sözleşmesi hükümleri uyarınca getirilen uygulamalar ise şunlardır:

EPC md. 65(1): İlgili madde uyarınca Avrupa Patent başvurularının ulusallaşma safhasında ulusal dilde tercümesinin sunulması gerekmektedir.

EPC md. 69(1): İlgili madde uyarınca patent korumasının kapsamı **istemlere** göre belirlenmektedir. Ayrıca ilgili maddeye göre, tarifname ve resimler istemleri yorumlama amacı taşımaktadır.

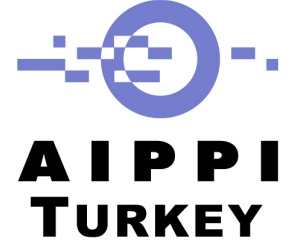
Bu bağlamda, Londra Anlaşması hükümlerine göre, istemlerin ülkelerin resmi dillerinde istenmesi seçeneği bulunmaktadır. Ancak Avrupa Patent Sözleşmesinin 69(1) inci maddesinde korumanın kapsamının patent istemlerinin içeriğine göre belirleneceği, bununla birlikte, tarifname ve resimler, patent istemlerini yorumlamak için kullanılacağı açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla yalnızca istemlerin Üye Devletin resmi diline çevrilmiş olması, Londra Anlaşması'nın aşağıda açıklanan uygulaması dikkate alındığında "yasal kesinlik" oluşmasını sağlamayacaktır.

Londra Anlaşması md 1. : İlgili madde Anlaşmanın çeviriye ilişkin temel yükümlülüklerini ortaya koymaktadır. İlgili madde uyarınca, Avrupa Patent Ofisi'nin resmi dillerinden birisi (Fransızca, Almanca, İngilizce) ana dili olmayan Türkiye bu maddenin 1.2-1.3 ve 1.4 maddelerine konu olmaktadır. Bu kapsamda değerlendirildiğinde ilgili anlaşmanın imza edilmesi durumunda Türkiye'nin Avrupa Patent başvurularının ulusallaşması safhasında çeviriye ilişkin izleyebileceği yöntemler şunlar olabilecektir:

- Avrupa Patent Ofisi'ne 3 resmi dilden herhangi birinde yapılan başvuruyu herhangi bir çeviri talep etmeksizin doğrudan kabul edebilir.
- Avrupa Patent Ofisi'ne yapılan başvuruyu, seçtiği üç dilden birisine (İngilizce, Fransızca, Almanca) çevrilmesini talep edebilir.
- Yukarıda ilk iki başlıktan birini seçmek kaydıyla, sadece istemlerin kendi diline çevrilmesini talep edebilir.

Bu bağlamda Londra Anlaşması'nın düzenlenme amacını saptamakta yarar vardır. Metinde yer alan "*REAFFIRMING their desire to strengthen co-operation between the States of Europe in respect of the protection of inventions*" ifadesini de birlikte incelemek faydalı olacaktır.

Avrupa Birliği'nin temel amacı birlik ülkelerinin ekonomik – sosyal – kültürel anlamda birbirlerine yakınlaşmasını sağlamaktır. Ortak para biriminden kişilerin serbest dolaşımına kadar tüm uygulamalar bu temel amaca hizmet etmektedir. CTM, halen tartışılan Avrupa Patenti ve burada tartışma konusu yapılmakta olan Londra Anlaşması da esasen aynı amaca hizmet etmektedir. Her ne kadar Türkiye bir AB ülkesi olma yolunda önemli adımlar atmış ve bununla ilgili müktesebata mümkün olduğunca uyum sağlamış olsa da, bu yakınlaşma mevcut durumda sosyo-kültürel yakınlaşmayı hali hazırda Birliğe üye diğer ülkeler seviyesinde sağlayamamıştır. Bunun sonucu olarak da karşılıklı etkileşim diğer ülkelerdeki seviyeye erişemediği için İngilizce, Fransızca, Almanca gibi dillerin Türkiye genelindeki bilinirlik düzeyi yüksek değildir. Bu sebeple aslında harmonizasyon amaçlı hazırlanan anlaşmanın kabul edilmesi ülkemiz açısından şu aşamada sosyo-kültürel ve ekonomik anlamda yakınlaşmayı sağlayamayacaktır. Aksine, Türkiye'deki

yatırım ortamının iyileşmesi yerine ekonomik anlamda yabancı yatırımcı lehine olan bir durum yaratılmış olacaktır.

Anlaşmanın 2. maddesinin, tecavüz iddiası durumunda mütecavizin talebi ve her halükarda mahkemelerin talebi üzerine patent sahibinin patentin tam tercümesini sağlamakla yükümlü kılınabileceği belirtilmektedir. Ancak yerel firmalar açısından patentin anlaşılması için patent tercümesine bir çok diğer safhalarda ihtiyaç duyacakları ve tercüme yapmak durumunda kalacakları aşıkardır. Bir çok patent açısından o patentin tercümesine ihtiyaç duyacak yerel firma sayısı birden fazla olabilecek ve dolayısı ile birden fazla firma birbirinden bağımsız olarak aynı patenti tercüme ettirmek durumunda kalacaktır. Dolayısı ile patent maliyetlerini düşürerek patent sahibi açısından kolaylık amaçlanırken o sektörde bir çok firma bu tercüme için kendi imkanları ile yapmak durumunda bırakılacağı gibi tek bir tercümeden kaçınılırken bir çok tercümenin yapılması durumu ortaya çıkabilecektir.

yer alan çeviri maliyetlerinin uyuşmazlık olduğunu iddia eden tarafa yükletilmesi de aynı etkiyi yaratacaktır. Türkiye’de Avrupa patentlerini kullanmak isteyen sanayi, masrafları bizzat üstlenerek Türkçe’ye tercüme ettirmek durumunda kalacaktır.

Bu noktada, Londra Anlaşması’nın, İngilizce’nin üstünlüğünü arttıracığı ve bazı diller açısından ayrımcılık doğuracağı da düşünülmektedir ve bu durum Avrupa Temel Haklar Sözleşmesi’nin 21. Maddesine aykırıdır:

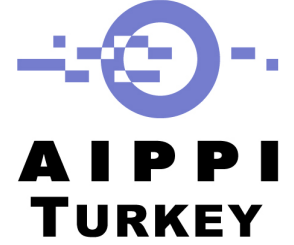
Article 21

Non-discrimination

1. Any discrimination based on any ground such as sex, race, colour, ethnic or social origin, genetic features, language, religion or belief, political or any other opinion, membership of a national minority, property, birth, disability, age or sexual orientation shall be prohibited.
2. Within the scope of application of the Treaty establishing the European Community and of the Treaty on European Union, and without prejudice to the special provisions of those Treaties, any discrimination on grounds of nationality shall be prohibited.

Yine metinde yer alan “*RECOGNISING the importance of the objective to reduce the costs relating to the translation of European patents*” ifadesinde yer alan amaç da aslında yukarıda açıklamaya çalıştığımız temel AB amaçlarının bütünleşik bir uzantısı olup, salt bu maliyetlerin azaltılması ülkemiz açısından yatırımın teşvik edilmesi amacıyla tek başına hizmet etmemektedir. Yatırım maliyetleri ve patent çeviri maliyetlerini kıyasladığımız zaman aslında bu sözleşmenin imzalanmasının yatırımcıyı Türkiye’ye çekmek açısından bir cazibesi olmadığı aşıkardır. Diğer bir deyişle, salt çeviri maliyetleri yüksek bulunduğu için yabancı yatırımcının Türkiye’ye gelmediği gerekçesi gerçeklikten uzaktır.

Ayrıca, KOBİ’lerin sayısı ve hacmi göz önünde bulundurulduğunda, Londra Sözleşmesi’nin kabul edilmesi, teknolojik gelişimi ve dolayısıyla ekonomik gelişimi sekteye uğratacağı gibi bilgiye erişimde zorluklar yaratacaktır. Zira, bilindiği üzere, patent sistemi yeni teknolojilerin gelişmesinde önemli bir teşvik aracıdır. Patentler, tüm sanayi dallarında teknolojik ilerleme getirecek araştırma ve geliştirme faaliyetinin oluşmasını teşvik eder. Patentli buluşa alternatif buluş yapmak amacıyla rakip tarafları daha ileri araştırmalar yapmaya yönlendirir. Patentler ayrıca,

araştırma grupları arasında daha fazla bilgi değişimine izin verir, araştırmalardaki tekrarı önler ve daha da önemlisi genel bilgi havuzunun genişlemesine katkı sağlar. Böylelikle, patentler teknolojik literatürün bir parçası, patent koruması ise teknolojik ilerlemenin sağlanmasında önemli bir teşvik aracı olur. Teknolojideki gelişmeler patent dokümanlarının incelenmesiyle iyi bir şekilde takip edilebilmektedir. Patent dokümanları sanayiye uygulanacak teknik bilginin depolanmasında ve yayılmasında birinci derecede rol oynayan faktörlerdendir. Patent dokümanlarının Türkçe dışında İngilizce, Fransızca ya da Almanca olması, teknolojik yeniliklere ulaşmada, sanayinin yatırım kararlarının verilmesinde ve araştırma çalışmalarında önemli bir engel yaratabilecektir.

Son olarak, Patent kanunlarının, bir taraftan mal ve hizmet üreten ve satanlar arasında, bunların rakip ve hak sahibi olmaları sebebiyle oluşan ilişkileri, diğer taraftan ise bu ürünleri/malları satın alanlarla, satanlar/üretenler arasındaki ilişkileri düzenlediği hususu göz ardı edilmemelidir. Böylece, patent sahibinin yararına getirilen düzenlemelerle patent hakları korunurken, diğer yandan üçüncü kişilerin çıkarlarının da gözetildiği düzenlemeler patent kanunlarına eklenir.

DTÖ TRIPS Anlaşması'nın 7. Maddesinde anlaşmanın amacı; "Fikri mülkiyet haklarının korunması ve uygulamaya konulması teknolojik yeniliklerin ilerlemesine ve teknolojinin transferi ve yayılmasına, teknolojik bilgilerin üreticilerinin ve kullanıcılarının karşılıklı çıkarlarına katkıda bulunmalı, sosyal ve ekonomik refaha, keza hak ve yükümlülükler dengesine yardımcı olmalıdır" biçiminde belirlenmiştir.

Dolayısıyla, patent dokümanlarının ülkelerin kendi dillerinde yayınlanması ve patent konusu ürünün üretimi ile sağlanacak toplumsal yarara ulaşmada Londra Anlaşması bir engel olarak görülmektedir.

Sonuç olarak, Londra Anlaşması'nın imzalanmasını ülkemizin içinde bulunduğu durum ve gelişimi açısından uygun bulmamaktayız.

03 Haziran 2011

AIPPI Türkiye Ulusal Grubu (Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği)

Mevzuat ve İçtihatları İzleme ve Derleme Çalışma Grubu

Yönetim Kurulu